KULLEĠĠ SAN BENEDITTU
Sekondarja Subien, Ħal Kirkop

Marka

EŻAMI TA' NOFS IS-SENA – 2012/13

Livelli 7 sa 8

L-EWWEL SENA | **IL-MALTI** | **IL-ĦIN: SAGĦTEJN**

L-Isem: ___________________________________ **Il-Klassi:** ___________

L-ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub.
2. Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

Il-Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Oral		TOTAL
Il-Marki	10	16	4	10	20	20	10	10	100
Il-Marki tal-istudent									

KUMMENTI

____

____

____

____

____

SILTA GĦALL-ISTĦARRIĠ

Aqra sewwa s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet.

Michael Mifsud... ħajja ddedikata għall-futbol

Suċċess jinkiseb biss b'dedikazzjoni u insistenza. Michael Mifsud huwa eżempju ħaj ta' żagħżugħ Malti li rnexxielu jwettaq il-ħolm ta' tfulitu. *(par. 1)*

Għal dawn l-aħħar għaxar snin Michael kien meqjus bħala l-istilla tal-futbol Malti, il-"Messi" ta' Malta. Hekk iddeskrivih il-ġurnal sportiv Taljan La Gazzetta Dello Sport ftit snin ilu, u l-ispirazzjoni ta' ħafna żgħażagħ grazzi għas-suċċess tiegħu ma' diversi klabbs barranin. Kif nibtet din l-imħabba kbira li għandu Michael għall-futbol? *(par. 2)*

Il-futbol minn dejjem kien parti importanti f'ħajtu. Mifsud jgħid li d-dar għandu ritratti ta' meta kien għad għandu sentejn, bil-ballun f'saqajh. Jgħid ukoll li ommu kienet tisħaq fuq l-importanza tal-iskola, iżda hu kien moħħu biss fil-ballun, għalkemm maż-żmien intebaħ li ommu kellha raġun, għax l-istudju huwa importanti ferm. *(par. 3)*

Daħal fin-*nursery* ta' Sliema Wanderers meta kellu tmien snin. Ix-xewqa tiegħu minn dejjem kienet li jmur jilgħab barra minn Malta u kuntent ħafna li rnexxielu jilħaq l-għan tiegħu. *(par. 4)*

Meta kien żgħir kien mar għal prova ma' Manchester United, u għalih kienet esperjenza sabiħa ħafna. Issa ilu jilgħab barra minn Malta għal dawn l-aħħar għaxar snin. Lagħab il-Ġermanja, in-Norveġja u l-Ingilterra u tgħallem minn kull esperjenza. *(par. 5)*

Sa mill-ewwel logħbiet tiegħu bil-flokk ta' Sliema Wanderers, meta kien għad kellu biss sittax-il sena, Michael wera li kellu talent speċjali. Wara biss ftit snin jilgħab fil-*Premier League* Malti, Michael ġibed l-attenzjoni ta' Kaiserslautern li offrewlu kuntratt biex jingħaqad magħhom. *(par. 6)*

Għal Michael, l-isbaħ memorji fil-karriera tiegħu kienu meta lagħab mill-bidu għall-ewwel darba mat-tim Nazzjonali, u f'livell ta' klabb, meta ma' Coventry City skorja fil-logħbiet kontra Manchester United (*League Cup*) u Blackburn Rovers (*FA Cup*). *(par. 7)*

Silta adattata mir-rivista Sagħtar ta' Novembru 2009

A. FEHIM IT-TEST	(10 marki)

1. Iddeskrivi lill-plejer Malti Michael Mifsud.

   ____

   ____ (marka)

2. Kif inhu meqjus dan il-plejer?

   ____ (marka)

3. Xi jżomm fid-dar tiegħu Mifsud?

   ____

   ____ (marka)

4. X'kienet tgħidlu ommu?

   ____

   ____ (marka)

5. Ta' kemm-il sena Mifsud daħal fin-*nursery* ta' Sliema Wanderers?

   ____ (marka)

6. Semmi żewġ postijiet barra minn xtutna li fihom lagħab Mifsud?

   ____ (marka)

7. Kif taf li Mifsud wera talent speċjali fil-futbol?

   ____

   ____ (marka)

8. Liema hi l-isbaħ esperjenza ta' Mifsud f'Malta?

   ____

   ____ (marka)

9. Immarka t-tajba: **talent** tfisser:

a) xogħol _____ b) ħeġġa _____ ċ) ħila _____ (marka)

10. Immarka t-tajba: kelma oħra għal **karriera** hija:

a) post _____ b) xogħol _____ ċ) żmien _____ (marka)

B. GĦARFIEN IL-LINGWA	(16-il marka**)**

(i) **LESSIKU / VOKABULARJU**

1. Flok il-kelma ***dedikazzjoni*** *(par. 1)* nistgħu niktbu: ___________________ (1)

2. Mit-tielet paragrafu sib il-kelma li tfisser: **induna**.

Il-kelma hi: ____________________ (1)

(ii) **ANALIŻI TESTWALI**

3. *Immarka t-tajba.*

Il-kelma: ***magħhom*** *(par. 6)* qiegħda tirreferi:

(a) għal Sliema Wanderers; _____ (b) għal Kaiserslautern ______ (1)

4. Il-kelma ***insistenza*** *(par.1)* hi kelma:(a) Semitika ___; (b) Mhix Semitika ____ (1)

(iii) **GRAMMATIKA U MORFOLOĠIJA**

Aqra sewwa din is-silta u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

KUXJENZA AMBJENTALI

Jum l-Ambjent huwa jum ieħor fil-kalendarju internazzjonali fejn l-attenzjoni pubblika tkun iffukata fuq suġġett ta' importanza kbira – is-suġġett tal-ambjent li, fil-qofol tiegħu, huwa suġġett li jiġbor fih il-ħajja tagħna kollha.

5. *Minn din is-silta sib u ikteb:*

i) **artiklu** quddiem kelma li tibda b'konsonanti **qamrija** (ikteb l-artiklu u l-kelma u mmarka l-artiklu) – ____________________ (1)

ii) **artiklu** quddiem kelma li tibda b'konsonanti **xemxija** (ikteb l-artiklu u l-kelma u mmarka l-artiklu) – ____________________ (1)

iii) **artiklu** quddiem kelma li tibda b'**vokali** (ikteb l-artiklu u l-kelma u mmarka l-artiklu) – ____________________ (1)

iv) **partiċella magħquda mal-artiklu** – ____________________ (1)

6. *Agħżel it-tajba.*

i) il-vokali '**i**' fil-kelma "**i**ffukata" hija:

___ vokali servili ___ vokali morfoloġika (parti mill-kelma) (1)

ii) Il-vokali '**i**' fil-kelma "**i**mportanza" hija:

___ vokali servili ___ vokali morfoloġika (parti mill-kelma) (1)

7. *Imla l-vojt.*

Fil-kelma "**ż**fin" niktbu l-konsonanti qawwija **ż,** avolja nisimgħu l-konsonanti __________ **s**. Nindunaw li rridu niktbu l-konsonanti **ż** għax ngħidu l-kelma __________. (2)

8. (i) Il-verb "**jiġbor**" hu fil-Mamma? Immarka : Iva ___ jew Le ___ (1)

(ii) Agħti l-mamma tal-verb "**jilqgħu**" : _____________ (1)

(iii) Agħti l-għerq tal-verb "**jilqgħu**" : _____________ (1)

(iv) Il-verb "**waqaftu**" hu verb trilitteru jew kwadrilitteru? _____________________ (1)

Ċ. L-IDJOMATIKA	(4 marki)

1. **L-Idjoma** (2 marki)

Daħħal l-idjoma addattata f'ispazju provdut f'kull sentenza.

a) ***Wara t-tellieqa li kellu, Simon sar ___________________.***
b) ***Biż-żejt li ħareġ mill-karozza, il-mekkanik sar ___________________.***

2. **Il-Qawl** (2 marki)

Din is-sena tgħallimt diversi proverbji dwar **Alla**. Agħżel **wieħed** minn dak li studjajt, **iktbu u għid xi jfisser**.

Proverbju:____

Tifsira:____

D. ĦILIET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV	(10 marki)

Ikteb fil-vojt ipprovdut hawn taħt, **djalogu** qasir f'madwar **60 kelma** li timmaġina li jseħħ bejn **il-ktieb u l-kompjuter ta' Daniel waqt li hu jkun l-iskola.**

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

E. LETTERATURA	(20 marka)

(i) Nadriet 1

1. Fil-poeżija **San Franġisk u l-Gamiem** ta' Ġużè Delia, x'għamel it-tfajjel meta San Franġisk sejjaħlu biex ikellmu?

____

____ (2)

2. Fil-poeżija **Il-Ħolma t'Alla**, il-poeta Anton Buttigieg jindirizza lill-qarrej b'mod partikolari. B'liema kelma Buttigieg jindirizza lill-qarrej?

____ (1)

3. Għaliex il-poeta Ġan Anton Vassallo, fil-poeżija **Tifħira lil Malta**, jgħid li l-isem Malta jfisser għasel?

____ (2)

4. X'jixtieq isir il-poeta Oliver Friggieri fil-poeżija tiegħu **Il-Bikja tal-Buskett**?

____ (1)

5. Fil-poeżija **L-Għasfur**, il-poeta Ninu Cremona qed jindirizza direttament lill-għasfur. Fil-letteratura, din insejħulha: *(Immarka t-tweġiba t-tajba.)* (2)

   a) metafora b) apostrofi ċ) personifikazzjoni

6. Min kiteb il-poeżija **Lil Ommi** u x'talbitu lil Ġesù l-omm?

____

____ (2)

(ii) Zito Zandarell ta' Carmel G. Cauchi (10 marki)

Wieġeb (**a**) jew (**b**) u ikteb madwar 40 kelma.

a) Zito wera li mhuwiex tifel bħall-oħrajn diversi drabi billi wera l-poteri speċjali li għandu. Semmi mill-inqas **żewġ** okkażjonijiet li fihom Zito uża l-poteri speċjali tiegħu. Semmi wkoll il-proċess li kien hemm biex Zito seta' juri s-setgħat tiegħu.

JEW

b) Is-Sur Rocky Rospo ġie Malta għal skop wieħed … dak li jistħarreġ dwar Zito u jbigħ l-istorja tiegħu lill-ġurnali Ingliżi. Ikteb dak kollu li taf dwar is-Sur Rospo fosthom xi ftehim għamel mal-papà, xi rnexxielu jagħmel il-papà biex jikkonvinċih dwar l-identità ta' Zito u kif jidħol fl-istorja Saborra.

F. KOMPONIMENT	(20 marka)

Agħżel **wieħed** u ikteb madwar **150 kelma** fuq karta separata.

1. Fil-ħajja kulħadd jgħaddi minn esperjenzi varji. L-esperjenzi li ngħaddu minnhom, daqqa jkunu sbieħ u daqqa jkunu koroh. Kull esperjenza li tgħaddi minnha f'ħajtek, tħalli mpatt fuqek, fuq il-mod kif taħsibha u fuq il-ħajja tiegħek b'mod inġenerali. Meta tkun qed tikteb jew titkellem dwar xi esperjenza li għaddejt minnha, tkun qed tirrakkonta l-awtobijografija tiegħek innifsek. Agħżel ġrajja waħda li għaddejt minnha dan l-aħħar u rrakkonta minn xiex għaddejt u għaliex bqajt tiftakar din l-esperjenza.

2. Meta tkun qrajt ktieb li jkun għoġbok, tibqa' tiftakru u x'aktarx tgħid lil sħabek biex jaqrawh ukoll. Ktieb li jkun għoġbok mhux bilfors ikun ktieb tad-daħk iżda wkoll tal-biża', tal-avventura, tax-xjenza jew anki mimli fantasija. Meta tkun qed tirrakkonta storja ta' ktieb, issemmi fost l-oħrajn it-titlu tal-ktieb u l-awtur, il-karattri prinċipali, l-istorja fil-qosor kif ukoll il-parti li għoġbitek l-aktar. Agħżel ktieb li qrajt dan l-aħħar u rrakkonta l-istorja fi kliemek. Ikteb ukoll għaliex għoġbok dan il-ktieb.

3. Waqt li kont qiegħed tittawwal mit-tieqa u tara x-xemx nieżla, tisma' ħsejjes qawwija ta' brejkijiet flimkien ma' twerżiqa. Tħares 'l isfel u tara karozza ttajjar kelb u tibqa' dieħla f'arblu tad-dawl. Ftit 'il bogħod, fuq il-bankina, tifla ta' madwar disa' snin tkun qed tibki u twerżaq u tagħti fuq wiċċha. Peress li kont ix-xhud ewlieni, tiġi mitlub tikteb rapport dwar dan l-inċident.